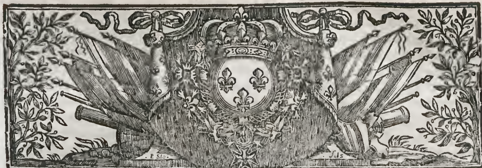

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis decimâ quartâ Januarii 1706.

M. JOANNE-BAPTISTA FERMELHUIS, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An omni alvi fluxui radix Brasiliensis?

I.

NATURA sibi constat & viget dum omnia suam symmetriam servant & concentus; si verò perturbentur, illicò infirmantur liquorum depurationes, & laborare incipit. Concentus isti multiplices ex diversis modificationibus, certâ cohærentiâ confluentes, quorum omnium, ut ex variis symphoniarum ordinibus, unica fit harmonia. In solidis ac fluidis pariter existit; eorum situ, motu, figurâ, & dispositione explicatur, quorum, si justa solvatur proportio, omnes sensim functiones, & corporis humani œconomia evertuntur, unde tot morborum ilias, inter quas alvi fluxus non minimam sedem occupant. Alui fluxus in genere, omnes per secessum ejectiones, quæ extraordinem & naturæ morem contingunt, complectitur. Eorum omnium quæ excernuntur unicus est exitus, diversi vero fon-

54

tes à quibus derivantur. Hujus morbi multiplices species, quæ modò materiæ exuperantis indole, modò parte quæ illâ redundat, interdum depravationis gradu, aut ejus ubertate, diuturnitate, symptomatibusque discriminantur. In tenesmum, diarrhæam, lienteriam, cæliacam passionem, dysenteriam dividuntur, quibus accedit fluxus sanguinis hepaticus, sive symptomaticus, sive criticus. Qui tenesmô laborant, his assidua desidendi cupiditas, quâ nihil præter mucosum quoddam aut purulentum excernitur. In diarrhæa, humores excrementitii absque sanguine aut alimento, & sine intestinorum exulceratione spontè effluunt. Dysenterici verò cruenta cum ventris dolore ac torminibus ab intestinorum exulceratione frequenter emittunt. Qui lienteriâ tenentur, alimenta vix immutata, aliquandò cruda: qui cæliacâ passione, chilum haud perfectè coctum foràs ejiciunt. Tandem fluxus hepaticus ab eis distinguitur, in eo quod serosi sanguineique humores loturæ carnium similes emanent. Ad quid igitur fluxuum referenda est varietas? Nonne à causis? Si verò causæ adeò inter se discrepent, nùm eadem illis adhibenda est curatio?

II.

QUI dissentientibus signis in verâ morbi causâ enucleandâ implicatur, ad ea quibus stipatur æger se convertat, & cum symptomatibus illa conferat. Nescis à quo iste promoveatur alvi fluxus? Ægrotantem interroga: ab aëre vel frigidiore vel ferventiore, à suppressâ solitâ evacuatione, ciborum exuperantiâ, immoderatô exercitiô; à prava & venenata alimentorum naturâ, vel potu aquæ palustris, lacustris, quam aura liberior nunquam verberat, vel fructuum horariorum commessatione oritur. Quod si nulla tot causarum suspicetur, corporis intima penetralia animô perlustra, nùm sit latens, & maligna causa; à scorbuto, lue venereâ, aut impeditâ transpiratione, febre malignâ, mesenterii obstructione, vel imbecillâ alimentorum coctione in ventriculo, quæ propriis symptomatibus, excretis, & ægroti relatione intelliguntur: partem etiam affectam ex situ doloris, tumorisve conjicies. Hæc omnia si tibi desint, ad vires & laborantis ætatem attendas seniô confecti; perspicuum est à depauperato sanguine, spirituumque pœnuriâ alimenta in ventriculo imperfectè concoqui; certior verò morbi emerget cognitio, si quorumdam jam præscriptorum remediorum effectus respicias, à juvantibus enim & lædentibus sumi debent indicationes.

III.

HIS omnibus perscrutatis, nosces an ab æstuante bile, an à sanguinis salsedine, acritate, aciditate, aut viscididate; an à materiis crudis in ventriculo, an à spirituum stupefactione, an à vitiato chilo, an à vasorum sanguineorum ruptione in intestinis, aut à nimiâ sanguinis solutione, an tandem à mucosi in recto intestino contenti depravatione, aut ejusdem recti tentione & sensu morbus ducat originem. Si bilis æstuat, irritat intestina quorum fibræ circulares longitudinalesque sæpiùs contrahuntur, eorum glandulæ continuò compressæ indesinenter serosùm viscosumque humorem emittunt, abluuntur excrementa, quæ sæpiùs impulsa biliosô colore induta frequentiùs eliminantur. Si sanguis acidus, acerbus, viscidusve, obstructiones pariat in intestinorum glandulis, stagnat, fermentescit, vasa disrumpit, unde cruentæ dejectiones, salia ejus acria vel acida vellicant membranam interiorem intestinorum unde inflammatio, abradunt undè ulcera, sæpè tandem membranam ipsam interiorem evellunt, undè ramenta in disenteriâ. Si

inſpiſſatus chilus, acidorum copiâ, vaſa lactea ſubire nequeat, aciditate inteſtina irritat, excrementa diluit, colore ſuô inficit & ſimul cum illis continuâ impulſione ejicitur, quod etiam evenit, ſi adſint obſtructiones in meſenterio; tum enim intumeſcunt glandulæ, lacteas comprimunt in meſenterii duplicaturâ diſſeminatas, illas indè chilus permeare non valet, diutiùs in inteſtinis ſtabulatur, corrumpitur &c. Si à morborum diuturnitate & nimiô remediorum uſu, ſpoliatur ſanguis energia, ſtupeſcunt ſpiritus, pilori fibras contrahere non poſſunt, relaxatur pilorus, alimenta idcircò minimè retenta ad inteſtina citiùs delabentia, coctionem non patiuntur, & ferè intacta projiciuntur, unde lienteria. Si fluxus hepaticus à vaſculis in inteſtino ruptis, hepatis obſtructionibus tribuas (nam vena porta tum comprimitur in illius ſubſtantiâ, ſanguis ſtagnat in ramulis inteſtinorum qui ad portam vergunt) fermenteſcit, intumeſcit, extraducitur: idem evenit, ſi ſpoliatus ſanguis balſamô, partes ejus nimis atritæ & diviſæ, per vaſorum & glandularum poros ob tenuitatem ſuam ſtillant, illam tamen aut alteram cauſam ſedulò inquiras, variam etenim repetunt curationem. Denique ſi mucus in recto inteſtino contentus vel acrior ſit, vel aufferatur, ſi ipſius recti fibræ hœmorrhoidum causâ extendantur, aut nimiô ſpirituum influxu membrana interna ſenſu doloris magis afficiatur, ab irritatione aſſidua deſidendi erit & fere inanis cupiditas unde teneſmus. Hìnc patet diverſam fluxuum eſſe originem. Nùm radix braſilienſis ad omnes implendas indicationes conveniat, perquirendum venit.

IV.

OMNI memoriâ antiquior apud Braſilienſes & Hiſpanos uſus radicis Braſilienſis dictæ. Eximiâ ejus virtute ad profligandos quoſdam alvi fluxus ita invaluit, ut ad eam ſæpiſſimè confugiant. Diligentiâ Guillelmi Piſonis in Hollandiâ promulgatum eſt hoc divinum præſidium, latiùſque ejus ſcriptis diffuſum, in universâ Europâ celebratum fuit. A neſcio quo artis experte poſtea fucatum in hanc urbem allatum eſt, ubi tàm exitiales exitus, miniſtrantis imperitiâ, ſubivit, ut tanquam læthale venenum prohibitum, in manus tùm cujuſdam pharmacopolæ Pariſienſis, cum alterius mercatoris transfugit, ubi incognitum, incultumque ab omnibus deſtitutum eſt. Inter eà magna hujus radicis copia cuidam Eccleſiæ Cathedralis Pariſienſis Sacerdoti ab amico relicta eſt, qui cum pariter nomen, ejuſque legitimum uſum ignoraret, eam penitùs neglexit donec aliquis illam periclitari auderet; quod intrà paucos annos contingit. Quidam enim advena magni nominis cupidus & ſtupenda ſpectans, de mercatore, ut notum eſt, deindè de ſacerdote, magnam partem eimit. Hanc omnibus ignotam audacter expertus eſt, & feliciori auſpiciô in ſcenam ſub aliâ ſpecie, & ut ita dicam perſonatam, reduxit. miris ſuis operationibus illam ità, hac vice manifeſtavit, qui eam hominum beneficiô creaverat, ut cùm ſuis effectibus à Piſone decantatis, unus ex clariſſimis noſtris collegis tam divinum pharmacum odoratus fuiſſet, mentem ſuam illuſtriſſimo Archiatrorum comiti tunc regnanti, communicavit, qui nomen ejus explorans, illi declaravit. At magnanimi Regis noſtri munificentiâ larvam tandem deponens, illud deinceps retinuit, & ab omnibus Ipecacuanha appellatum eſt. Illius igitur uſus quotidianus ad illuſtriſſimi Batavi pericula ingenuè referimus, cujus fidens audacia ampliſſimè remunerata eſt. Sed aliorum artis peritorum obſervationibus excultum tutiùs nunc uſurpatur. Analyſi chimicâ ejus dotes etiam ſcrutati ſunt, quâ phlegma &

ſpiritum acidum elicuerunt, cum quibus ſal tartari & ſpiritus ſalis armoniaci fermentant, quibus ve color rubeus florum malvarum evolvitur. Ratione irritationis quam parit in ventriculo vomitum provocat, & viſcidam materiam ad inteſtina præcipitat; an vomitus aut chatarſis alvi fluxus quoſcunque debellare poterit? An ſecundum vulgi mentem radix Braſilienſis omni remediô præferenda? experientia docebit.

V.

SI à primarum viarum obſtructione dyſenteria, priùs venæ ſectione & ſpiritus ſedas, morbi cauſam deindè expellas vomitu, ad radicem Braſilienſem, cautè, confugias. Si bilis æſtuat, cave ne furorem irritando augeas, ſpirituum impetus venæ ſectione, narcoticis pacabis, bilis emulſionibus lenienda, demùm expurganda catharſi. Si à meſenterii obſtructionibus paſſio cæliaca, quidquid obſtructiones ſolvit, opiatam martialem, aquas minerales elige; ſi verò ab inſpiſſato chilo, diluentia, abſorbentia, exhibe. Si à piloro relaxato, lienteria, quidquid illius fibris tonum reſtituere ſpiritibuſque energiam poterit, balſamica nempè & aſtringentia proponas. Si à ſanguinis nimià ſolutione fluxus hepaticus, ſanguinem renova, recrea, balſamica conferunt, emulſiones, cogentia; ſi à vaſis ruptis, quæ conſolidant & hepatis obſtructiones ſolvunt, oleum martis ſcilicet, coralla, crocum præſcribe. In teneſmo, ſi à mucoſi humoris acritudine, emulſiones anodina, cathartica, ſi à nimio ſpirituum influxu, venæ ſectionem, ſi à nimiâ fibrarum tentione ab hœmorrhoidibus, abſorbentia, oculos cancrorum, coralla, denique præbeas carhartica. Tandem, ſi à lue venereà aut ſcorbuto procreetur, anti-ſcorbuticis, & venereis profligandus alvi fluxus non verò ſolis emeticis.

Ergò non omni alvi fluxui radix Braſilienſis.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Nicolaus Andry, Profeſſor Regius.	*M.! Petrus Jacquemier.*	*M. Antonius le Moine.*
M. Claudius du Freſne.	*M. Philippus Hecquet.*	*M. Guido Creſcentius Fagon, Regi à ſanctioribus conſiliis, & Archiatrorum Comes.*
M. Antonius le Clerc.	*M. Joannes-Baptiſta Chomel, è Regiâ ſcientiarum Academiâ.*	*M. Jacobus de Bourges.*

Proponebat Pariſiis JOANNES-BAPTISTA PROCOPE COUTEAUX, Pariſinus, Baccalaureus Medicus.
A. R. S. H. 1706.

Apud Viduam Franciſci Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typog.